

ABONAMENTUL.

Un an 80 coror. (60 lei)
 1/2 an 40 " " (30 lei)
 1/4 an 20 " " (15 lei)
 O lună 7 " " (5 lei)
 Un nr. 30 fil. l. (25 bani)

□ □

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată 1 cor., a doua
 și a treia oară 80 fl.

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII” Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Drapețul românesc

ne chiamă, cu zor, să ne adunăm cu toții în preajma lui.

Și un cchiot prelung răsbate dela un colț la altul al României mari:

»La arme! La arme!

* * *

La începutul lui Noemvrie Monarchia s'a descompus sisingură, în părțile ei constitutive, ca un cadavru porcnit spre putrefacție. . . Trenuri cu soldați beți treceau deavalma, descărcări de e puști și de grante răsurnau la tot pasul, și, pe străăzi, trebuia să iai bine seamă, ca să nu-te împiedeci de emblemele țării și de rozetele, ce le asvârliseră soldații pretutindeni.

În două-trei zile, dacă aici în Ardeal, nu ne-am fi constituit în conziliu național, și nuu am fi susținut noi *Românii* ordinea cu cuvântul și cu arma, nu știm ce s'ar fi ales de toți străinii de aici, atât de puțini la număr, încât furia poporului i-ar fi măturat, ca pe un fulg.

Am venit noi, cu piepturile noastre și am salvat multe vieți și averi, cari fără noi s'ar fi ales praf și cenușă.

Au venit apoi trupele românești, și pe unde au trecut ele, s'a restabilit pe deplin ordinea și disciplina. Să comparăm ori-cine ordinea exemplară din Cluj, cu bolșevismul complect din Budapesta, ori cu nesfârșitele vărsări de sânge din orașele curat ungurești.

Uneltirile maghiare

— Să ia seamă inamicul! —

București, 29. Marele Cartier general din București a dat următorul comunicat:

România deplin încrezătoare în aliații săi, basată pe tratatul său de alianță din 1916, și pe drepturile sale etnografice, este hotărâtă a aduce la îndeplinire cu orice preț, hotărîrea Antantei, de a ocupa cu trupele sale liniile indicate de aceasta în Ardeal.

România va considera ca o provocare din partea Ungariei și va răspunde cu energie; dacă Ungaria va mai repetă faptele dela Ciucea și dela Soborșin, răspunderea va cădea asupra inamicului.

În același timp, în interiorul zonei ocupate, s'au luat toate măsurile pentru asigurarea ordinii, iar grevele puse la cale de guvernul unguresc, vor fi imediat liniștite, răspunderea căzând tot asupra guvernului unguresc, contra căruia avem acum toate probele, că e făuritorul grevelor dela Petroșeni, căi ferate și dela Cluj, aruncând aci milioane de bani falși, care depreciază din ce în ce cursul coroanei, așa că ea va ajunge să se vândă cu kilogramul.

(Ag. Dacia)

ca Debrețin, Macău etc., unde ungurii se măcelăresc reciproc de atâta vreme.

* * *

Ce a fost apoi recunoștința, pentru acest tratament cu mânuși?

Acel popor invins, acel popor șovinist, care nici azi nu poate înțelege, că Antanta i-a luat din mână biciul de asupritor, când nici nu l-a poftit măcar la masa verde — mai încearcă și acum o ultimă și descreeată rezistență cu armele, la Ciucea, Zam, Huedin etc.

Doresc așadar o răfuială cu armele?

Ei bine, răfuială să fie, — dar *definitivă*.

* * *

Trupele românești, la mandatul expres al Antantei, au încunjurat, pe cât a fost cu putință, vărsarea de sânge. De-acum i-au absolvat singur ungurii de sub acest mandat.

Li se pare lor, că trupele românești au venit în număr prea mic?

Ei bine, vor veni — și sunt pe drum — de zece ori, de o sută ori pe atâția.

Și vom veni și noi, Români de aici, cari avem astfel prilejul de a ne răfu odată, cum se cade, și pentru totdeauna.

Vom avea, în sfârșit, prilejul de a dovedi, că acum când luptăm sub steagul nostru și pentru neamul nostru, vom fi de o mie ori mai puternici, ca eroii — martiri dela Ivangorod și de pe culmile de moarte ale Alpiilor.

Goarna sună. . . Asentările se anunță. . . Mii de voluntari Moți s'au grăbit, să fie în rândul prim al refuiei, dintre doi dușmani de moarte, din cari unul nu se va mai ridica nici odată din țărână!

Al.

Nenorocirea din Basarabia.

Un nou comunicat oficial anunță, că în părțile Hotinului, unde „luptele sunt în curs” și soldații României Mari răsbună, pe sfânta dreptate, pe eroicii lor șefi morți întru apărarea drepturilor, intangibile, ale României în sfârșit liberate, au căzut, aruncându-se cel dintâi asupra tâlharilor bolșevici — ai lui Petliura, cel cu reprezentant la București, ori ai cui vor fi fost — generalul Poetaș și sublocotenentii Madgearu și Fărcaș, în fruntea a șaptezeci și cinci de voinici, cari au sfințit cu sângele tinereții lor pământul Basarabiei libere.

Inima ni-se strânge la toți înaintea acestei triste știri.

Generalul Poetaș a luptat cu o vitejie fără seamăn în Dobrogea și în lupta de pe Neajlov, ca și, pe urmă, în ceasul răsunării noastre la Mărășești. Ori unde era primejdia, nu îngăduia nimănui să între în fața inaintea lui. Feciorul acesta de țaran avea în sufletul lui puteri de să infrunte o lume turbată.

Îl prețuiau ofiterii și soldații lui. O taimă de legendă îl încunjura. În zilele grele din Decembrie 1916, când era vorba de cine va putea opri pe dușman, răsplătindu-i răul, pe care ni-l făcuse, între cele dintâi nume, pe care le-am auzit rostite din gura Regelui, care și cunoaște vitejii, a fost acela al colonelului Poetaș.

Se șvonișe întâiu, că rănit în ciocnirea cu bestiile perfide, cari s'au strecurat la Hotin, pe când tovarășii lor, dela Mohilău, înaintau pe linia ferată, luând Ocnita și Securenii, acum recăștigate de noi, a fost rănit și — nu i-s'a dat de urmă.

Acum oficialitatea confirmă moartea lui, fără a lămuri încă împrejurările.

Când se va isprăvi ultimele zviceri de agonie ale unui cotropitor care nu înțelege să-i scape prada de la 1812 și, neputând lucra ca țarist, năvălește ca

petliarist și bolșevic, pe locul unde a sângerat generalul român apărând Basarabia de Ruși — același în toate vesmintele — se va ridica un monument de recunoștință pentru unii, de ispășire pentru alții.

În pierderea vrednicului ostaș, de care avem încă atâta nevoie, și a oamenilor săi este însă pentru ușurătatea noastră, care au trebuie să fie fără leac, o mare învățătură.

Pacea cea adevărată e încă departe. Toate patimile naționale și sociale sânt deslănțuite. Aventurile cele mai criminale sânt încă posibile. Oamenii cumiți dorm cu ochii întredeschși și mâna lor nu se descleaștă de pe armă. Numai așa destoinicia poate păstra ce a dat jertfa binecuvântată de noroc.

Să luăm aminte acei cari am așipit și cei cari am fost trezi, să pândim de zece ori mai atenți — în Basarabia și aurea!

N. Iorga

Românii și școlile de stat ungurești.

(Continuare și fine).

În doi articoli s'a arătat în ce proporție au fost aplicați profesorii români la Universitățile, academiile și liceele din vechea Ungarie, constatându-se, că am fost un element cu totul neglijat și nebăgat în seamă. Această constatare să face și în ce privește școlile reale, comerciale și școlile superioare de fete.

5. Reale.

În țara întreagă au fost 33 școli reale. Din acestea în părțile de dincolo de Tisa au fost 23 școli, dintre cari numai una e confesională (Vágújhely, izr.). Numărul profesorilor e 427. Români: Directori: —, Profesori: 3, anume Iuliu Karsai în Sümeg Ioan Bratu în Kecskemét, Borla Szabó Titu (?) în Lőcse.

În părțile de dincoace de Tisa au fost 10 școli reale, dintre cari 3 confesionale (în Brașov românească) și 7 de stat (Arad, Brașov, Deva, Orade, Odorheiu, Timișoara, Verșeț) cu 131 profesori. Din aceștia români: Directori: —, Profesori: 3, anume: Iosif Botean în Deva, Iustin Harșa în Odorheiu, Nicolae Brăducean în Verșeț.

Adecă: Din 29 școli reale susținute de stat nici una nu e românească, nici un director român, și din 555 profesori numai 6 sunt români.

6. Școli superioare de fete.

Școli de acestea susținea statul 18, dintre cari 13 erau în teritoriul de dincolo de Tisa cu 212 profesori, și 5 școli dincoace de Tisa (Arad, Békéscsaba,

Cluj, Sighetul-Marmației, Timișoara).

Numărul profesorilor la cele de stat e 261.

Români: Directori: —, Profesori 3, anume: Eugenia Bardossy și Ana Moldovan, amândouă în Kassa, și Dr. Ileana Mantean în Besztercebánya.

Școli românești susținute de stat n'au fost.

7. Comerciale superioare.

Tot așa stăm și cu școlile comerciale, dintre cari 16 sunt pe teritoriul de dincolo de Tisa cu 117 profesori, și 5 în ținutul de dincoace de Tisa, având 26 profesori. Numărul profesorilor e 143. Dintre aceștia români: Directori: —, Profesori 1: Ovidiu Dante German, azi profesor în Brașov.

În adevăr stai uimit, când îți dai seamă de păcatele vechiului sistem și pe terenul instrucției. Să nu ai tu o singură școală comercială, susținută de stat și cu limba de propunere românească! Și la 21 școli comerciale cu 143 profesori definitivați să fi tu, ca neam, reprezentat prin un singur om!...

Tr. Gherman.

Programul de pace

al partidului republican din Statele Unite, — cari formează majoritatea, — a fost predat comisiunii externei a Senatului din Washington de către senatorul Lodge. Programul cuprinde următoarele puncte:

1. Puterile centrale să despăgubească pierderile cauzate celorlalte puteri, în natură sau în bani.

2. Puterile centrale trebuie să refacă tot ce au stricat proprietății publice, inclusiv pagubele cauzate pe mare.

3. Familiile tuturor civililor răniți sau uciși urmează a fi despăgubite.

4. Toate pagubele și cheltuelile de război pe cari au trebuit să le suporte dela începutul războiului Belgia, Franța și Serbia, trebuiesc restituite. Toate sursele de venituri publice ale Germaniei trebuie să fie supravegheate și în general finanțele puterilor centrale trebuiesc supuse unui control al aliaților până în ziua încheerii păcii definitive.

5. Alsacia — Lorena trebuie redată Franței.

6. Ținuturile iredente italienești vor fi alipite de Italia.

7. Teritoriile eliberate de sub domnia turcească vor fi puse sub protecția aliaților.

8. Dardanelele vor fi de aici înainte sub controlul aliaților.

9. Serbia, Albania, România și Grecia capătă toate acele ținuturi cari corespund aspirațiunii-

lor de rasă și limbă ale acelor popoare.

10. Polonia, republica Cehoslovacă și Jugoslavilor sunt independente și cuprind toate ținuturile locuite în majoritate de conaționali.

11. Schleswig-Holstein își va determina singur soarta. Luxemburgul devine independent și se va uni sau cu Franța sau cu Belgia, după dorința populațiunii.

12. Se va restabili liniștea și ordinea în Rusia, luându-se garanții împotriva unei eventuale ingerințe teutone.

13. Coloniile germane nu vor mai fi redade.

14. Calanurile dela Kiel și Helgoland vor fi puse sub controlul aliaților.

15. Pacea dela București și Brest Litovsk se declară nule.

16. Flota de război a puterilor centrale va fi predată aliaților.

17. Deplina dezarmare a puterilor centrale.

18. Ocuparea parțială a teritoriilor inamice până la restituirea și reparația definitivă.

19. Judecarea și pedepsirea nu numai a Kaizerului ci a tuturor persoanelor vinovate de război și de călcarea convențiunii dela Haga.

20. Tribunal de arbitraj internațional și înfăptuirea Ligei popoarelor.

Ce e

cu reforma agrară? Să ne ierte Consiliul Dirigent, că punem întrebarea aceasta. Înțelegem greutatea enorme ale începutului. Numai cât ni-se pare, că rezolvirea anumitor lucruri prea se tragă. Țărâtimea noastră e într'o agitație febrilă. Satele noastre ferb pe tema reformei agrare. Toți se întrebă, ce va fi la primăvară? Zilnic ne sosec recercări în chestia aceasta. Ne cer sfaturi, îndrumări.

Țăranilor le trebuie pămant, acum la primăvară. Ei spun, că nu mai pot aștepta. Vor fi având într'o privință dreptate. Se spune, că intelectualii dela sate au datorința să-i lumineze. Numai cât cum, în ce direcție? Până acum n'au primit nici un îndrumar.

Rezortul de agricultură, precum suntem informați, lucră la proiect. Ei bine, să lucre, numai cât să nu uite, că sunt lucruri, cari trebuie rezolvate înaintea proiectului.

Ce va fi până la înfăptuirea reformei, ce va fi acum, la primăvară? Ce va fi cu împărțirea de moșii? Se vor împărți ele acum, ori doară se vor da numai în arândă? Că nu se vor putea împărți acum, cu aceasta țărâni sunt în curat. Dar ce va fi cu arândarea lor? Proprietarii vechi, e sigur, nu le vor putea lucra. Nelucrate nu pot rămânea. Interese obștești cer ca nesmintit, să fie lucrate. Aceasta nu se poate, decât numai prin țărani. De lucrare în parte, nu vreau să audă. Nu rămâne, decât să li-se dea în arândă. Dar cum? — Ori pe obștii, cum e în țară, ori în particular, părtea de părtea. În cazul acesta ar trebui înființată de urgență, o bancă agrară, care să exproprieze moșiile mari și să le dea, pe timpul acesta de tranziție, în arândă țăranilor. Așa face în țară Casa țărânească. Se pare însă, că pentru astfel de operațiuni, la noi vremea e prea târzie.

Trebuie luate alte dispoziții urgente. Că ce dispoziții, lăsăm în grija rezortului de agricultură. Noi urgităm numai cu toată insistența luarea acestor dispoziții nu numai în interesul păturii țărânești, ci în interesul mare al neamului nostru întreg.

Chestia aceasta așteaptă o rezolvire grabnică și radicală. Rezolvată odată aceasta, poate apoi rezortul cumpăni în tihnă toate proiectele de reformă agrară din lumea întreagă.

E o situație tranzitorie precară, căreia trebuie să se facă față deschis și la vreme.

X X

Povestea unui păianjen.

De-asupra ușii dela chiler, în dreptul micii și singurei ferestru prin care se strecoară oslabă rază de lumină, si-a întins pânza un păianjen, bun gospodăru și iscusit vânător, dar strașnic de mândros, căruia lăcomia, se vede, i-a pus nu știu ce putere hipnotică în privire, că nu sboară muscă pe acolo să nu-i cadă în laț. De obicei stă retras în colțul cel mai întunecos al împărăției lui și pânzește. Cât aude-un bătăit tresare — două mici faruri i-se aprind în ochi — și iată-l pă-

— **And-șor, încet, fără să miște firele întinse pe cari calcă...**... ai zice, o stărpitură de mână vrăjită ce-și lunecă degetele pe coardele unei harpe. Uncori e sătul — rar, dar se întâmplă și asta. — Ceeace nu-i scade întru nimic bucuria pe care i-o da palpitatea prăzii în mrejele lui. Atunci păsește și mai încet, s'apropie de victimă și-o contemplă. Musca se sbate, să scape, iar el râde cu poftă, tremurându-și burta plină, care sună, ca o tobă, căci am uitat să vă spun, că e un paianjen scârbos de mare, cu pete negre pe spinarea vântată și cu burta albă și rotundă, cât o alună. C'asa se face paianjenii, de traiu bun și de ședere.

— Proasto, nu vezi, căvrând să te descurci, mai rău te încurci?

Și răzi, și răzi... Da musca, de zgomotul aripelor, n'aude și se sbate înainte.

— De geaba. Ești în puterea mea de-acum... Privește ce-i în jurul tău!

Victima fie, că ostenise, fie că auzise strigătul acesta de biruință și de sfidare, se oprește din zbărâit, se uita cu groază la dihania umflată ehișcă din fața ei, apoi se uită peste pânza străvezie pe care, incremenite, muște multe și de felurite mărimi stau ca niște note muzicale pe un portativ și, înțelegând ce soartă o așteaptă, îngăimează, cu suflul la gură, câteva vorbe de smerită rugă din care gîtuțul burduf de o imperială solemnitate, nu poate desluși decât cuvântul „milă“.

— Milă?... Cum se vede că habar n'ai ce e *forța!* Uită-te la mine am eu aerul unei ființe pe care s'o doboare mila? Nu, draga mea. Intre *forță* și *milă* nici un fel de raport nu poate să existe. Una distruge pe cealaltă. Deci fă-ți rugăciunea.

— Dar ai destulă provizie. E neagră pânza ta de muște.

— Vorbesc c'o burtă prevăzătoare, care nu se poate lăsa la voia întâmplării și pentru care nici odată nu vor fi destule rezerve...

— Ca și cum noi n'am avea altă chemare pe pământ, de cât să te hrănim pe tine!

— Dar ce altă chemare ai pofti să ai? Și mi se pare că e destul de nobilă pentru voi... Tu ce ești? O biată muscă slabă și proastă, care nu știe de cât să baze. Noi suntem ființe de esență superioară... Mai întâi, suntem tari — și'n lumea asta numai cei tari au dreptul de a trăi. Pe urmă, uită-te la minunata întocmire a împărăției mele: tot ce vezi aici e numai știință și artă — știință și artă puse'n slujba mării mele puteri...

— Și marca D-tale punere pusă toată'n slujba mării D-tale burții!

— Firește. Acesta-i și înțelesul și corpul vieții mele.

Musca se uită la el — și'n adevăr, din tot păiengenul, nu vede de cât o mare burtă rotundă.

— Că nu se unesc muștele-odată!...

— Cum ai zis?

Și iar se cutremură de răs jovialul pântec sunând ca o tobă.

— Ei batăte!... N'as fi crezut ca-o gănganie așa de mică să aib'atâta haz.

Apoi, bine dispus și cu chef de vorbă, începe să peroreze despre forța invingibilă a neamului arahnoid, despre drepturile lui de exploatare și deplină stăpânire asupra celorlalte neamuri de insecte, despre mărețele-i planuri de eucerire și organizare întemeiate pe aceste drepturi...

— Vezi tu pânza asta fină în care te sbați, în care un popor de muște și-a încheiat sborul? Toată muscăreimea, toată zbărâitoarea lume, ce freamătă'n razele soarelui, am s'o cup...

Nu-și sfârși vorba. În clipa aceea un drac de băiat întinzând binisor grebla, înfășură pe dinții ei măiastra împărăție, cu împărat cu tot și cu toată provizia lui — și scoțând-o afară, puse opinca pe ea ș'o strivi cu ciudă, — că-i întuneca chilerul. Așa se isprăi păiengenul. El muri înfășurat, ca'ntr'un stindard în pânza lui. Câți împărați, cari au un sfârșit mult mai puțin glorios.

Iar musca salvată prin oarba înlanțuire a evenimentelor, zise, luându-și sborul:

„Știam eu, că trebuie să fie o dreptate pe lumea asta“!

„(Dacia)“ A. Vlahuța.

Comerțul român dezvoltat prin băncile române.

(Continuare).

Altcum stăm cu comerțul altor marfe. Acelea trec prin 10-20 mâni până ajung în satele românești, unde vine marfa cea mai defectă pe care jupânul negoțas o dă cu prețul cum se vinde marfa cea mai bună în Viena.

Te doare inima când vezi cum belesc nește lipitori străini pe bietul popor român cu marfă slabă, și cum se îmbogățesc niște străini sdrănțioși de pe spatele românilor, și se fac domni peste ei.

E necesitate imperativă să facem ceva atât în interesul comerțului român cât și a poporului nostru.

La părere se vede a fi un lucru mare a organiza comerțul român așa cu marfa necesară, din care acum trebuie cantități enorme, să o adunăm în magazine mari, de aici să o distribuim prin magazinele împărășiate prin toată provincia, apoi deacolo să o câștige băeșii cei mici, ca să o vândă publicului.

Va zice cineva, că la așa ceva trebuie capital enorm, oameni dibaci cari să conducă o întreprindere așa de grandioasă, și în tot satul batăr un neguțator, care să vândă marfa publicului.

Acestea sunt vorbe slabe, că azi nice un lucru nu e greu al face numai să ști cum să-te apuci de el.

Trebuie numai prins boul de coarne și nu de coadă, ca să-l duci la jug, apoi se face treaba. Dar să vedem mai întâi, că de

ce marfă are acuma mai mare lipsă poporul nostru.

Din străinătatea depărtată mai întâi avem lipsă de bumbac în cantități enorme, că românele noastre de 4 ani n'au putut țese nimica, apoi arniciu strămător, mai departe ne trebuie încălțăminte (cizme, păpuși și opinci) iară cu grămada, apoi pânze, și țesături pentru vestiminte bărbătești și femeiești și postavuri.

Apoi ne trebuie urez, piper, cafe și alte coloniale, dar mai cu samă ne trebuie petrolu, — lumini și săpun, că suntem goli, desculți, flămânzi, nespălați și stăm în întunec.

Din provinciile învecinate ne trebuie ferării, d. e. cuptoare, sepe, hârlețe, lopeți, cuie, coase, pluguri, grape și alte unelte economice; acestea din urmă și pentru cei, cari vor căpăta pământ și n'au unelte cu ce să-l lucre.

Din toate acestea ne trebuie multe, ce să ajungă la toată România mare.

Atâta e sigur că comercianții români câți îi avem nu sunt în stare să satisfacă cerințelor, înșert s'ar opinti.

Problema aceasta mare, nu nu o pot deslega fără numai băncile noastre dând mână cu mână.

Pe o atare întreprindere trebuie să o ajute și statul cu toată puterea sa morală și materială, — că și statul are lipsă de o atare întreprindere. Tovărășie asta în zelul meu de admirare și loialitate aș numi-o *societatea comercială „Regina Maria“*. (Va urma).

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
despre t odată 1 cor., a doua
a serviciu
despre funa treia oară 80 fil.

Consiliul scrisese sunt a se vaniei, Banatu. la Redacția mănăști din Ung-II^a Blaj. și decretăază: 7

ART. 1. Legile, or. regulamentele și statutele de mai înainte, emanate înainte de 18 Octombrie nou 1918, rămân în interesul ordinii publice și pentru a asigura continuitatea de drept, până la altă dispoziție, în vigoare în mod provizoriu cu excepțiunile cuprinse în acest decret, cum și în alte decrete ce se vor da.

ART. 2. Toți funcționarii numiți, sau aleși, de orice categorie, rămân în funcțiile lor.

Din considerații de serviciu și în deosebi din punct de vedere al liniștei publice însă, oricare funcționar, (judecător, notar public) poate fi pus în disponibilitate, eventual pensionat din oficiu. Privitor la permutare și pensionare, vor urma dispoziții speciale.

Se scot din vigoare dispozițiile, conform cărora judecătorii și notarii publici nu pot fi transferați fără consimțământul lor. Deasemenea se desființează dreptul de supraveghiere al preșidenților de tablă și al prim-procurorilor. Acest drept îl va exercita până la alte dispoziții șeful resortului de justiție.

Funcționarii cari în timpul războiului s'au făcut vinovați de fapte, cari sunt: infracțiuni ale normelor penale, disciplinare, s'au expus disprețului public, s'au care sunt în contra intereselor poporului, vor fi urmăriți după normele de procedură criminală sau disciplinară.

ART. 3. Limba oficială în serviciile publice este *limba română*.

Privitor la întrebuintarea limbii celorlalte națiuni conlocuitoare, până la regularea definitivă prin lege, se vor aplica dispozițiile legii de naționalități, art. XLIV din 1868, cu deosebire, că în locul limbii maghiare este a se înțelege în tot locul limba română. Dispozițiile acestei legi vor fi aplicate în mod loial și și până la altă dispoziție astfel, că în acele comitate, în care națiunile conlocuitoare fac a cincea parte din populațiune, să se realizeze principiul, ca fiecare să fie administrat și judecat în limba sa proprie.

ART. 4. În școlile comunale, confesionale, fundamentale, particulare, limba instrucției o determină susținătorul școlii.

În școlile primare de stat, instrucția se face în limba ma-

petliarist și bolșevic, pe loc unde a sângerat generalul roș, apărând Basarbia de R. un același în toate vesmiru se va ridica un monu dida-recunoștiință pentru se pa-ispășire pentru alți ropunere In perderea vre. ați.

de care avem în are de stat și a oameilor face în limba pentru ușur ulatiunei din co-au trebuj.

mare. învățământul superior se întrebuinta limba majorității populațiunei din regiunea respectivă.

ART. 5. Numele de localități se întrebuintează în limba respectivă a fiecărei națiuni. Legea despre numurile de localități, art. IV din 1898, se scoate din vigoare.

Numele din familii se vor respecta, scriindu-se cu ortografia limbii respective.

ART. 6. Cu ducerea la îndeplinire a celor cuprinse în acest decret se încredințează președintele Consiliului.

Sibiu, la 24 Ianuarie st. n. 1919.

Iuliu Maniu,
Președintele Consiliului.

Informațiuni.

Intrebări cari așteaptă răspuns. Ce e cu scandalul de sodă din Uioara?

A fost destituit un domn?

Ajunge atât?

* **Francezii** au intrat în Caransebeș și Lugoj. Sârbii se retrag pretutindeni. Armata franceză e primită cu entuziasm.

* **Școală practică de telegraf.** Direcțiunea căilor ferate din Sibiu înființează pe ziua de 5 Februarie st. n. 1919 o școală practică de telegraf. Se vor primi elevi și eleve, care vor prezenta petițiile și actele de naștere. Condițiile sunt următoarele: 1. să aibă 18 ani trecut; 2. să aibă absolvite 2 cl. secundare. Ziarele din Ardeal sunt rugate din partea direcțiunii C. F. R. să reproducă acest aviz.

Direcțiunea centrală C. F. R. Sibiu, Strada Schevis Nr. 3/a.

* **„Keleti Ujság”** din Cluj, publică scrisori vechi privitoare la ocuparea acestui oraș de generalul Austriac Orban. Scrisorile sunt fictive și sunt cu multă insolență, potrivite vremilor de acum. Intrebăm: Cenzura de ce lunecă peste astfel de lucruri? Dacă, peste tot, este cenzură.

* **Comanda supremă** a armatei române o să se mute, poate în zilele proxime, din Sibiu la Cluj. Se vorbește, că și Consiliul Dirigent ar voi să-și mute sediul la Cluj.

* **Idea confederației dunărene** e sprijinită și de Franța. Aceasta confederație ar cuprinde toate statele ce zac de-alungul Dunării.

* **Despăgubirea Belgiei** va fi de 15 miliarde. Pierderile ce au să se restituie particularilor sunt cam 30 miliarde.

* **În tabăra ungarilor** se petrec scene puțin edificatoare pentru ei. La Makó a fost, zilele trecute, o încăierare strașnică între tunarii înrolați de curând și între săcuii refugiați acolo. Lupta a ținut două oare. Au fost opt morți și o mulțime de raniți. Săcuii au fost bătuti și alungați din oraș.

* **Bohemii** deasemenea pretind jurământ de fidelitate dela funcționarii unguri.

* **Ungurii din Pojeon** ar fi proiectat, afirmative, un atentat împotriva guvernului slovac, care va intra în oraș în 4 Februarie. Planul a fost descoperit și zădărnicit.

* **Foile din Pesta** impuiază urechile ungarilor cu pretinsele atrocități săvârșite de armata română. Cu acestea nădăjduiesc ei acum să incline cumpăna dreptății în partea lor. Pe săcuii lor și-i cred, vezi Doamne, ingeri. Dar cazul dela Țigani și mutilările barbare dela Ciucea sunt dovezi zdrobitoare, cari vor ajunge mai iute pe masa conferenței de pace, decât minciunile jidanilor din Pesta.

* **Massiet**, comandantul trupelor franceze sosit de curând la Arad, a declarat, că Aradul începând din 1 Februarie, trebuie conziderat de oraș ocupat, întocmai ca și Clujul.

* **Ministrul Buza Barna** a declarat, că guvernul unguresc, încă în Februarie, se va apuca de aranjarea provizoră a reformei agrare. Unde e lipsă vor expropria moșiile mari și le vor da, provizor, în proprietatea țăranilor, cari le vor lucra, ori în părtele. Unde va fi cu puțință îl vor da numai în arândă, pe un an.

* **O sfâșietoare demonstrație** au făcut, în Pesta, invalizii de războiu. Un conduct de vre-o două mii au mers în cetate, ca să prezinte ministrului de războiu o moțiune, în care au cerut, între altele, executarea grabnică a reformei agrare. În fruntea conductului au mers cei orbi, cu steag roșu — și cântând marsilieza.

* **Mari armate de bolșevici** stau la granița Prusiei ostice, iar Prusia vestică e amenințată de primejdia invaziei polone.

* **Funcționarilor de poștă** di Cluj li-s'a dat până în 5 c. termin de gândire pentru subscrierea declarației. Dacă vor

denega subscrierea vor fi dimiși. Puținii funcționari români, câți au fost, au scris declarația dela început.

* **În Serajevo** au fost detinuți 47 croați și mohamedani, bănuți cu plănuirea unei conjurații împotriva regentului Alexandru.

* **La universitatea din Cluj** au fost înscriși în semestrul trecut 2226 ascultatori. Între aceștia 264 au fost români.

* **Ziarele din Pesta**, în urma unei concesiuni a generalului Holban, o să poată veni iară. În Cluj, înainte de a se speda mai departe, vor fi supuse unei cenzuri prealabile.

* **În Arad** românii și ungurii, într-o consfătuire comună, au hotărât să alcătuiască o comisie română-maghiară, cu menirea de a crea o conviețuire pașnică între români și unguri, până după terminarea conferenței de pace.

* **În Ardeal** sunt 9000 de cheteriști unguri.

* **În Praga** s'au făcut mari manifestații de simpatie lui Cabrinovics, unul dintre atentatorii lui Ferdinand.

* **Wilson** spercăză că, încă înainte de plecarea sa pusă pe 15 Februarie, vor putea subscrie tratatul de pace prealabil. În vremea cât va fi dânsul în America comisiile își vor continua consfăturile, așa că după ce se va reîntoarce, vor putea începe numai decât conferența generală de pace. Ziarul „Temps”, crede, că pe 1 Mai se va subscrie tratatul de pace definitiv.

* **Protestanții unguri** au trimis în Anglia, înainte cu câteva săptămâni, o comisie mai mare, care să facă agitație în favorul Ungariei. Comisia n'a putut merge numai până la Haga. Pe lângă toate încercările mai încolo de aici n'au putut merge, așa că au fost siliți să se reîntoarcă acasă fără nici o ispravă.

* **Productele „artistice”** ale suburbiilor Bucureștilor și-au deschis deja calea spre Transilvania. Ni-se comunică din mai multe părți, că artiști ne mai auziți apar pe orizont, vestind prin placate uriașe producțiile lor senzaționale. Se anunță toate, ca adevărate evenimente artistice. Am fost de față și noi la un astfel de eveniment și n'am dori să mai fim niciodată

Publicul prezent, care în elanul acesta de însuflețire pentru tot ce e românesc, și mai ales pentru care vine de

dincolo, a ținut să sprijinească arta română atâta timp exilată dela noi — a rămas conșternat de ceea ce a văzut. La cântece și mișcări mai obscene, la trivialități mai murdare, predate cu o totală lipsă de spirit și bun simț încă n'au avut ocazie a asista. Publicul altcum pacient la infinit, de abia a așteptat sfârșitul producțiilor, remarcând decepționat și mai ales disgustat de acest fel de artă de dincolo. — Dacă se mai amână mult organizarea teatrului național românesc și îndrumarea producțiilor în ogașile adevărat artistice, teamă ne e, că va trebui să se sbată mult teatrul român până ce va putea recuceri publicul acesta disgustat de producțiile ce i-se ofer deocamdată de gustare.

Necrolog.

† **Silvia Căpitan Șiara.** Osemintele acestei adorabile Flori — uscată în primăvara vieții sale — au fost așezate spre odihnă vecinică la 18 Ianuarie 1919 v. c. la 3 ore p. m. în cimitirul bisericii ortodoxe române din Spring.

Odihneasă în pace!

Posta Redacțiunii.

D-lor de pe Câmpie. E foarte laudabil, că ați destinat 563 coroane pentru abonarea foilor populare „Libertatea” și „Foia Poporului”. Trimiteți raportul DV. spre publicare, acestor ziare.

Cătră abonații noștri.

Răspundem mai multora, cari ne-au trimis scrisori. Faptul, că posta nu primește, sau nu înmanuiază bani, să nu împiedece pe nimeni, de a-și achita abonamentul, sau restanțele. Domnii protopopi, cari ne-au făcut mari servicii, sunt rugați să stăruiască, mai ales pentru încassarea abonamentelor restante.

Când se va restabili legătura postală, banii să poată fi spedați, cu proxima ocazie.

Administrația „Unirii”.

In legătoria de cărți
IOAN DOMȘA, din Blaj, se primesc îndată 2 ucenici. (22) 4-6

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: **ALEXANDRU CIURA.**

Redactor: **Ovidiu Hulea.**